

Aistitiedon säätelyn havainnointi, arviointi ja tuen suunnittelu

Lomake keskustelun pohjaksi ja tueksi yhteiseen suunnitteluun

Lapsen / nuoren nimi: _____ Päiväys: _____

Lomakkeen täyttäjä(t): _____

Merkitse havaintojen ja tukitoimien mukaiset rastit. Ympyröi lopuksi kolme keskeisintä arjen toimintaa vaikeuttavaa asiaa. Asia voi olla joko sellainen, jota ei vielä ole tuettu tai sellainen, jota on jo kohdennetusti tuettu.

	Hankaloittaa arkea	Asiaa on tuettu ryhmätasolla (miten, kuinka pitkään?)	Asiaa on tuettu kohdennetusti (miten, kuinka pitkään?)
NÄKÖAISTI			
Herkkyys valoille			
Vaikeus tottua valaistuksen muutoksiin			
Herkkyys väreille			
Katsekontaktin välttely			
Vaikeus tunnistaa ihmisiä			
Herkkyys näönvaraisille ärsykeille (esim. toisten liikkuminen luokassa, seinillä olevat julisteet tms., ikkunan ulkopuoliset tapahtumat, sekavat materiaalit)			
Toistuva tai pitkittynyt pyörivän liikkeen, valojen ja varjojen tai esineiden tarkastelu erilaisista kulmista			
Näköaistin stimulointi (esim. liikkuvien värien tai muotojen katselu, stimmailu näkökentässä)			
Silmien siristely, painelu			
Vaikea tunnistaa tai löytää esineitä näönvaraisesti			
Luki- tai matemaattiset vaikeudet			
KUULOAISTI			
Säpsähtely tms. reagointi äkkinäisiin koviin ääniin			
Melu- tai hälyherkkyys (esim. aterimien kilinä ja puheensorina ruokalassa, videotykin tai ilmastoinnin hurina)			
Vie kädet korville			
Välttelee meluisia tai hälyisiä tilanteita			
Äänet vaikeuttavat keskittymistä			
Pyytää toisia usein olemaan hiljaa			
Vaikeus toimia kuulonvaraisen yhteisen ohjeen mukaan			

Tuottaa paljon omaa ääntä (esim. hyräilee, naputtaa)			
Ei reagoi nimeensä kutsuttaessa			
Vaikeus paikantaa äänen suuntaa			
Unohtuu kuuntelemaan ääniä			
HAJU- JA MAKUAISTI			
Kiinnittää huomiota hajuihin, joita muut eivät huomaa, kommentoi erilaisia tuoksua			
Ei totu hajuihin (esim. pukuhuoneen hienhaju, kaverin vaatteiden pesuaineen tuoksu)			
Tietyt tuoksut aiheuttavat voimakkaita tunnereaktioita (ärsyntyminen, ihastus, ällötys...)			
Pitelee nenäänsä kiinni			
Valikoiva ruokailija			
Ei halua maistaa uusia ruokia			
Ei pidä / pitää erityisesti maustetusta ruuasta			
Tutkii asioita ja esineitä nuuhkimalla			
Vie esineitä suuhunsa			
TUNTO- JA KOSKETUSAISTI			
Välttelee kosketusta ja lähikontaktia toisten kanssa (halaus, olalle taputus, kädestä kiinni pitäminen...)			
Vaatteet tai kengät tuntuvat pahalta (saumat, pesulaput, materiaali...)			
Reagoi voimakkaasti lämpötilan muutokseen (ilma, ruoka, juoma) tai ei vaikuta huomaavan vaihtelua			
Välttelee / inhoaa käsienpesua			
Välttelee käsien ja jalkojen tuntemuksia (muovailuvaha, sormivärit, liima, hiekkaleikit, paljain jaloin oleminen...)			
Ei huomaa, jos esim. kädet tai kasvot ovat likaiset			
Kipukynnys epätavallisen korkea			
Jatkuva tuntoaistimusten hakeminen (esim. tarve kosketella pintoja, ihmisiä)			
Ahtaa liikaa ruokaa suuhunsa			
Ei huomaa, jos vaatteet ovat huonosti päällä			
Pitää voimakkaasta puristuksesta (esim. tiukka halaus)			

Läträä vesipisteellä tarpeettomasti			
TASAPAINOAISTI			
Välttelee keinoja, liukumäkiä, portaita, hissejä...			
Välttelee hyppimistä, juoksemista			
Vastustelee liikuntaan osallistumista (esim. luistelu, hiihto, telinetemppuilu)			
Ei pidä pyörimisestä			
Välttelee hippaleikkejä			
Välttelee polkupyöräilyä			
Huono tasapaino / koordinaatio esim. kaatuu herkästi			
Kokee äkkinäiset liikkeet epämiellyttäväksi, hermostuu / pelästyy niitä			
Väsyä helposti			
Liikkuu portaissa epävarmasti			
Pelkää epävakaa alustalla tai esim. takaperin tai sivuittain liikkumista			
Vaikeus hahmottaa omaa kehoa ja sen sijaintia (kömpelyys, törmäily)			
Motorinen levottomuus, liikehäikäisy (hyppiä, pomppiä, keinoja, pyöriä...)			
Vaikea pysyä paikoillaan esim. ruokailussa, luokkatilanteissa			
Keikkuu istuessaan			
ASENTO- JA LIIKEAISTI			
Liian kevyt kynäote			
Suosii pehmeitä tai sosemaisista ruokia			
Asennonhallinnan vaikeus (esim. työskennellessä pöydän ääressä lysähtelee, nojaa käsiin, pulpettiin, seiniin)			
Tarvitsee jatkuvaa liikettä, motorisesti hyvin levoton			
Vaikeus säädellä voimaa tai liikelaajuutta (puristaa tai painaa kynää liikaa, katkoo vahingossa väriliituita, rutistelee, potkii, puristaa, mätää, törmäilee vahingossa ihmisiin ja esineisiin)			
Etsii voimakasta liikettä ja tunteita (keinoja, pyöriminen)			
Puree kyniä, paidanhihoja tms. tykkää rouskuvista ruuista			
Naksuttelee niveliään			
Liikkuu tömistellen			

Pitää voimakkaasta puristuksesta (esim. tiukka rutistus, tiukat vaatteet)			
Ahtautuu pieniin paikkoihin (esim. maton, säkkituolin alle, hyllyn ja seinän väliin)			
KEHON SISÄISET AISTIMUKSET			
Huomaa keholliset aistimukset tavallista herkemmin (esim. sykkeen kohoaminen, suolen liikkeet, kipu)			
Kaikenlaiset tunnereaktiot hyvin voimakkaita			
Harmituksesta yli pääseminen kestää kauan			
Tunteiden tunnistaminen vaikeaa			
Ei tunnista väsymystä, nälkää, janoa, vessahätää...			
MUITA AISTITOIMINTOIHIN LIITTYVIÄ HUOMIOITA			

Keskustelun pohjalta sovitut tavoitteet aistisäätelyyn:

1. _____
2. _____

Sovitut keinot aistisäätelyn tukemiseen:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Tavoitteiden toteutumista arvioidaan ja suunnitelmaa muokataan tarvittaessa:

Missä ja milloin?

MUISTA aikuisen tuen merkitys tukikeinojen käyttämisessä!